

BATTONYA ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

SZERKESZTŐSÉG:	ELŐFIZETÉSI-ÁRAK:	KIADÓHIVATAL:
Hova a lap szellemi részét illető minden közlemény küldendő: Vásár-utca 641. sz.	Egész évre ... 8 kor. Félévre ... 4 kor. Negyedévre ... 2 kor. Egyes szám 16 fillér.	Hova az előfizetések és a hirdetések küldendők: Vásár-utca 641. sz.

A nő jövő pályaválasztása.

Elérkezett az idő, melyben a kenyérkereső nő előtt tárva van a tudomány, művészet és ipar minden tere és leküzdő az ellene harcoló előítéletet.

A munkát saját érdeme szerint bírálják meg, nem törődve vajjon férfi vagy nő műve-e? Befogjuk látni hogy a nő éppen olyan szorgalommal és értelemmel dolgozik, mint a férfi.

Nálunk — hála felvilágosodott liberális közoktatástügyi miniszterünk dr. *Wlassics* Gyulának — már megnyitottak a nők előtt a gymnasium és egyetem kapui és itt van már azon idő, hol híres orvosok, bölcsezsékek kerülnek ki a nők sorából, kiket nem csupán a pénzszerzés, de az ambíció, a tehetség hajtott pályájukra

Ám sok leány oly pályára lép, melyhez semmi sem vonza. A tanuló nők nagyrésze azért fárad, hogy magát eltartsa, esetleg öreg napjait biztosítsa a nélkülözés ellen.

És itt van a zátony, melyet minden értelmes, önálló nőnek ki kell kerülni, nem szabad a pillanatnyi lelkesedés hatása alatt oly pályára lépni, melyre sem testi, sem lelki ereje nincsen. Milyen erős ideget kitartást igényel az orvosi pálya, a hosszas, kimerítő tanulmányokról nem is szólva.

Ha egész tárgyilagosan itéljük meg a nők szabad pályaválasztását, tehetségük, nagyratörésük és tudománysszomjuk mellett nem feledkezhettünk meg testi erejükről. A kitartó, szorgalmas tanulás nagyon megviseli az ideket, pedig a mai nemzedék ugyis idegbajokkal és más divatos nyavalyákkal küzdök. A tanulástól eltekintve, nagyon sok akadályt kell a nőnek leküzdenie, míg kitűzött célját eléri.

Ezért figyelemztetjük saját magukat (néha családjukat is) fentartó nőket, gondolják meg jól mielőtt a tudomány és művészet valamely pályájára lépnek, s ha nincs bennük határozott ambíció, tehetség, szorgalom, és ami a fő; *ép test*, ne lépjenek olyan pályára, mely sok évi fáradság után is elhibázott életre vezeti őket.

A magasabb tudományok és művészetek mellett akárhány, téren érvényesített magát a tiszta szemmel és bátor szívvel bíró nő, és számottevő hasznót tehet embertársainak és a társadalomnak.

Mostanság is leginkább nők működnek mint tanítónők, posta-, telefon-, távirtdi kezelők, könyvelők, levelezők, továbbá szabónők, divatárusnők, himzönők, aztán a háztartás és gazdálkodás körében, mint kulcsárnők, gyermekkertésznők és ápolónők

stb., azonkívül üzletekben és gyárakban nagy számmal foglalkoztatják őket.

Mint a férfiak pályaválasztásánál, úgy a nőknél is, szem előtt kell tartani, hogy hivatottabb és hasznosabb egy iparágat ügyesen és sikeresen művelni, mind a tanulmányok hiába való elsajátításával kinlódni és másnak terhére lenni. A munkában örömet és kielégítést kell találni, nem csupán eszközt a pénzszerzésre.

Végzett munka, még pedig jól végzett munka után annál jobban esik a pihenés ideje, mert erre is van szükség a szív és a lélek üdülésére és az új erők szerzésére. Gy.

Levél Máramarosból.

Minden évben, így a nyári időszakban, meglátogatom a szép Máramarost, gyermeki és serdülő ifjúkori emlékeim tárgyát. Most is itt voltam. Élveztem a galicziai, a bukovinai és az erdélyi kárpát heglánczokról a Tisza felső folyása mentén fekvő keskeny völgyön lerepülő, ózondus havasi levegő éltető suttagását, belemerültem a *Csornahóra* havas aljában eredő, Mszigetig a keskeny völgy-szoroson villámgyorsasággal aláfutó kristály tiszta Tisza viztükrébe, megbámultam a vén *Pietrósz* az öreg *Gutin* és a hatalmas *Czibles* hegycsoportok galambösz — hófödte tetőit, elmentem az épen Msziget felett

TÁRCSA.

Régi mese.

Régi, régi mese . . . . .
Mintha egy édes fájó emlék
Csendülne lelkembe meg,
Mely regél a multról
Csodás, bűbajos képeket,

De hiába. Eltűnt a kép . . . . .
Eltűnt mint egy édes álom
Hiába éget . . . hiába tép . . .
Soha többé nem találom.

Levél.

Irta: M.

Kicsinyt a fejem fáj, izgatott, s valamicskét érzékeny vagyok, hogy leültem ide azzal a tudattal: Magának írok. Nem tudok gondolkodni, tulajdonképen nem is tudom mit fogok írni, hogy fogom tudtára adni azt, amit anyiszor sürgetve kért, s ma szóval sehogysem tudtam volna elmondani.

Bolondosul meghat, ha magával vagyok szemben! És ezt akarom kikerülni, vagyis inkább azt, hogy a vallomás után

könnyes szemembe nézve ne boruljak a nyakába és sirva ne mondogassam Magának, Magáért, hogy semmi sem igaz és leszek, fogok, mert akarok a felesége lenni.

Tudja, hogy mennyit tartok (mennyit szeretek tartani) az erősségemről, a büszkeségemről s milyen nagyon fáj, szinte beteggé tesz, ha valaki érzékenynek lát, még ha Maga is. De még talán valami nagyon kicsikét jó szívem is van, vagy nem úgy hívják ezt? csak „szegénységnek”-nek? Hát jó, ember vagyok, lehetek kicsit gyenge s gyarló és még hogy milyen, azt Maga tudná megmondani.

Elhatároztam, hogy ma végre mindent megírok Magának, (csak félre ne érten, vagyis inkább megértsen s ne kérdezze a levél végén: „ez a minden? mi hát?”) s szigoruan, de olyan hangon amilyennel talán az édes Anyja (fehér haju, édes mosolygós arcu matrónának képzelem) dorgálná meg, ha egészen kicsi gyerek lenne még, s untalan egy ragyogó himes pillangó után futkosna, nem törődve azzal hogy hányszor megsebzí az utszéi tüsök s hányszor elesik beüti az orrát, amely alatt még nem ütözköznék ez a néhány szál szőke bajusz. Elmondanám szépen, mi-

közben a haját simogatnám, hogy hasztalan fut a ragyogó himes lepke után édes kicsi fiam, mert az csak szép, de értéke nincs (lelke, szive!) sokan futnak utána üzik, tán bántják is, de akkor lehet látni, ha megfogják, hogy a himes, csillogó por lekopik s mi marad? egy csuf, csuf bogár, Elmondanám ezt s tán egyebet is, de lássa, még mindig nem tudok komolyan írni, Magával szemben még mindig elvesz a büszke hidegség s megmarad belőlem az asszony. Az asszony igen, de csak gondos szerető asszony, amolyan anyás asszony, aki azt képzelem mikor ugy esténként együtt (Maga a lábamnál kuporogva) üldögélünk, szelid némaságban gondolkozva, hogy a fiam ül a lábamnál, aki talán mesét vár tőlem? . . . S csak ha a kezem a fejére téved s Maga elkapja, hogy szenvedélyes csókjaival halmozza el, jut eszembe s ijedten kapom vissza, hogy talán nem is a fiam, hanem hogy is mondjam? talán (óh! Istenem!) az . . . udvarlóm. Nézze Laci gondolja meg jól, mi lenne belőlünk, Magából, meg én belőlem, ha ugy mégis várnék Magára, hogy férj és feleség lehessünk?

Hiszen nem mondom én, szerctem én

felemelkedő Szalaván hegyaljához, melynek lábánál hőmpolyög végig piszkos sárgás levélvel a vén Pietrosz aljában eredő Iza folyó, — mind régi ismerősök, mind szívesen fogadtak, mindeniket ödvözöltem és mégis, mintha fel sem ismertek volna, úgy öntötték felém haragjuk nyilvánítását nap-nap mellett. A hegyek örökös felhő-gyászban voltak s könnyeiket hól jólesően, hol- és ez volt a gyakoribb — zivataros haraggal hullaták alá a völgyekre, mely könnyektől megdagadtak a Tisza és az Iza folyók habjai, szennyes — sárgás színt öltöttek hullámai s így az üdítő fürdőzést részemre lehetetlenné tették.

Tíz napig voltam ily megalázott vendéglátásban természetadta ismerőseim körében és ha jó szüleim, testvéreim, barátaim vigasztaló szavai nem békítenek ki haragosaimmal szemben, talán örökre bucsut intettem volna nemár t. i. haragosaimnak, míg így a bucsuvételkor mégis így kiáltottam feljök: a viszontlátásig!

Nem is haragszom már ti reátok öreg hegyek, keskeny völgyek, duzzadó patakok és folyók, Ontátok csak tovább és tovább égbe nyuló órmaikról az éltető levegőt édes hazánk alföldjére, ti pedig zugó-bugó folyók hozzátok fodraitokon felénk a máramarosi fatermékeket, az izes sőt, majd küldünk innen cserébe bort buzát eleget.

Máramaros vármegye hazánk északi keleti vidékén fekszik. A máramarosi kárpátok ágai borítják. Csupa hegyes az egész megye. Völgyei közül a leg többet érő a szép szőke Tisza mentén van, de az is csak ott nyílik ki egy kissé szélesebb-e, hol a magyar székhelye, Msziget korona városa fekszik, a Tisza és az Iza összeszőgelésénél, Erdei fákban, vas, — só — és kőbányákban gazdag savanyuvíz forrásai, fürdői híresek, folyói halakban bővelkednek. Népe mégis szegény. Igen mert iermő földje nincs, a mi van is, gyengén fizet: az erdők, a bányák, a für-

Magát, talán egyedül csak Magát, de nem úgy, épen nem úgy, ahogy kellene! Mit gondol, ha én egyszer csak már beleszoknék abba, hogy Maga az én férjem (nem akarom írni, hogy: „uram“, mert az Maga ugysem tudna lenni, ez Magára nem illene!) s feltámadna bennem az elaltatott igaz természetem, ha nem lenne ki erős kézzel tartsa az erőt, büszke bátor asszonyt? mert Maga maradna ami most, a félénk szelid édes fiúnak s én lennék az . . . igen egy egy kicsikét az uramnak az . . . ura! Oh! Mert nem szeretem, ha az asszony erős, büszke bátor! Örökké egy, volt az igzekezetem, hogy legyen hát egyszer egészen igazi, ideális asszony, mint a többi, édes, puha, félénk, szelid! S nem sikerült.

Eleinte hizelegtem magamnak azzal, amikor tudja Maga kezdett ide járni s a Maga közelében szokatlanul ellágyultam hogy végre megtaláltam magamban az igazi asszonyt, s aki segített, úgy hittem az Maga volt! S ime! . . .

Más, más kell nekem!

— Milyen?? Ha én azt tudnam!! . . .

Aki megfojtaná erős kezével bennem az önnállóságot s megteremténé belőlem

dők egyeseké. vagy a kincstáré: a le-
gelők el vannak zárva, tehát a marha-
tenyésztés is korlátozott; bankjai rövid
5—6 év leforgása alatt elbuktak,
ipara, kereskedelme csak Sziget városá-
nak van számbavehető. Ilyen gazdasági
viszonyok vannak hazánk ezen első
nagyága és természeti kincsekben bő-
velkedő megyéjében. Kít vagy kiket il-
let mindezért a felelőség? bár tudva
van, mégis oly csendes, oly béketűrő a
megye minden kis embere, mintha bol-
dagságban usznék. Ugyan ki hallott
Máramarosról valaha olyan hirt, mintha
ott valamelyes elégedetlen mozgalom
támadt volna? Volt híre a ruthén ki-
vándorlásnak, de annak is nagyobb
volt a füstje, mint a tüze.

A ruthén és román testvériesen él
és vegyül a szinmagyarság közzé. Együtt
küzdenek, együtt élnek, egy szív és lé-
lek lakozik bennök s mindez a háza-
szeretetbenn nyer kicsucorosodást.

A megye székhelye, mint az tudva
van, M. Sziget csinos város vasuti
nagy állomással, fásított tereivel, utcái-
val, igen sok emeletes magán és köztér-
épületeivel. Legszebb tere az Erzsébet-
(piacz) mely négyszög alakban foglalja
el a város közepét, körülötte vannak a
fényesebb üzletek, a nagyobb épületek.
Utcai aszfaltos járdákkal vannak sze-
gélyezve, villanyvilágítással ellátva az
esthomyban. Van nyári azinháza, szép
sétakertje, két gymnasiuma, tanítókép-
zője, felsőbb leányiskolája, polgári leány-
iskola, jogakadémia, ref. rk. gk. és 13
tanteremű állami elemi fiu és leányisko-
lája, három óvodája; kir. törvényszéki
és pénzügyigazgatósági palotája, erde-
szeti bányászati hivatala, igazgatóság,
posta és távirtda palotája, modern viga-
dója, közös és honvéd laktanyája stb.

A város lakossága az újabb nép-
számlálási adatok szerint 18 ezeren tul
van, kik az aránylag szűk térre szoruló
város utcáin az idegenre nézve meg-
lepő sokaságban hőmpolyögnek kora reg-
geltől késő estig az utcákon. És ezt a

az asszonyok asszonyát, az én örökös ide-
álatom. Egy szent, kinek szava után asz-
szonyok ezrei sohajtának, akinek egy
intésére mindenki megmozdulna, aki gyujt,
aki éget, teremt, öl, aki egy félisten s
akinek a neve: „az én uram“ lenne. Aki-
nek én rajongó imádatlalt hajtának fejet s
megtennék boldogan mindent kéro paran-
csának, mert . . . eh! hagyjuk!

Mert hisz nincs Magában ebből egy
csöpp sem s nem is lesz soha!

Azér ne legyen szomorú, ha azt mon-
dom nem leszek, mert nem tudok a fe-
lesége lenni!

És azért ne is hagyjon itt örökre.
Ki lenne az én édes meghitt kis barátom,
akinek most ezentul mindent elfogok mon-
dani s kivel várnaék együtt az igazit? S
ki segítene nekem az életlálással ebben,
ha Maga nem?

Jöjjön el csak ma este is édes kis
poétám s olvassa fel a verseit ép úgy
mintha az édes Anyjának olvasná s üljön
le a lábaimhoz ép úgy mint máskor és
meséltettünk magunknak az „igazi“-nról
a kályha zummogásával és gondoljon ne
haraggal, de olyan tiszta, igaz szeretettel,
vagy csak felével is, mint én Magára.

Öreg barátónoje: G.

szerfelett megszaporodott, Galicziából be-
vándorolt izraelita polgártársak idézik
elő, kiknek legnagyobb részök futó köz-
vetítésből él s így állandóan az utcát
rójja. Igazában élénkség uralkodik Szi-
geten, kivéve a szombat napot. Heti
vására kedden és pénteken van, orszá-
gos vására meg hat egy év alatt.

Máramarost, hol ugyszólván csak
két évszak van, nyár és tél, mindkét
évszak alkalmával számos idegen látó-
gatja meg, keresi fel. Nyáron Sztatina-
Füreden, Gyertyánligetben, Viskvárhe-
gyen, Brében, Akna-Rohón, Borkuton,
a sósfürdőkben és a havasok fenyvesei
között üdülnek számosan, lég és gyógy-
vizü fürdüket, vasas, szénsavas és jódos
vizkurát használva; télen meg a fater-
melők sokasága lepi el a hegyeket s
így bátran elmondhatjuk: nincs Mára-
marosban azaz idő pont, mikor távoli
idegennel ne találkozunk a székváros
utcáin.

Sziget volt eddig Máramaros gócz-
pontja. Sziget volt az a Moloch, mely
felemésztette az amugy is szegény vi-
dék minden kis termékét. Ma azonban
más a helyzet képe.

A Galiczia felé megnyílt vasutvo-
nal, mely a Tisza völgyén halad fel és
megy át óriási merészséggel a longyel
grániczon, e kedves központból elvitte
a fatermelők és kereskezők üzletembe-
reiket Rahóra, Körösmezőre, ott fellen-
dülés, Szigeten hanyatlás mutatkozik s
van is az idegen forgalomban. Ezért
hanyatlott Sziget központi forgalma
alá, ezért kevés ott a pénz és ezért,
no meg a szerfelett sok hivatalnokért
oly drága Sziget piacza s benne a la-
kás is, minót csak Budapesten tapasztal-
talhatunk.

És mégis! bár mostoha viszonyok
uralkodnak egész Máramarosban, nem-
csak azok, kik odavalók vagyunk, de
azok is, kik csak egyszer is megfor-
dultak ott, nem tudják felejteni az
égbe nyuló bérceket, a csörgedező
patakokat és folyókat, a szűk de szép
völgy szorosokat, az ózondus levegőt,
a fenyveseket s vágnak . . . vágy-
nak vissza oda, mert mint a dal is
mondja:

„Ki a szőke Tisza vizét issza . . .
Annak szíve, lelke vágyik vissza.“

Én is úgy vagyok, én is e dal ha-
tása alatt állok, bár a sik alföld bat-
tonyai „otthona“ is igen kedves előttem.

T. Szerkesztő úr! nem füzöm to-
vább gondolatom menetét, nehogy pro-
dómo látszassam beszélni. Azt azonban
engedje megsugnom önnek, hogy a mi-
dön b. lapja számára gyenge tollam
forgatásával e cikket megírtam, itt
mondjam meg nyíltan: menjünk csak
Máramarosba, hol magyar szeretet vár
reánk. Mikor indulunk? üzenje meg,
készséggel leszek utitársá, kalauza.

Ég velünk! P. F.

Tisztelettel kérjük mindazon előfi-
zetőinket, kik előfizetési díjaikat mind-
ezideig be nem küldték, hogy azt e hét
folyamán, annál is inkább beküldeni szí-
veskedjenek, mert lapunk jövő számát
csak is annak küldjük meg, kik e köte-
lezettségeiknek, eleget tettek.

HIREK.

— Személyi hírek. Babó Lajos, Battonya országgyűlési képviselője Kristóffy József országgyűlési képviselő társaságában héten szerdán, városunkban időztek.

— Arató ünnep. Nemrégiben a földmívelésügyi miniszter leiratot intézett az ország összes gazdasági egyesületéhez, hogy hassanak oda, miszerint a már kihalt félbe levő arató ünnepek feleleveníttessenek. Meg is tettek a gazdasági egyesületek mindent ez irányban, sajnos azonban kevés eredménnyel. Széles környékről, egyetlen arató-ünnepről számolhatunk csak be, ezzel is Battonya dicsekedhetik. Városunk egyik köztisztelt és humanismusáról híres polgára és földesura, a jó öreg Vincze Mihály bátyánk volt az, ki az aratás befejeztével munkáit saját házában, Vincze mama maga főzte paprikás és turócsuszájával, jó bor és muzsika szó mellett megvendégelte. Késő este volt mikor az arató munkások megajándékozva hazatávoztak. — Ajánljuk a kövételre méltó példát nemcsak a többi földesurak, de magának Darányi miniszternek figyelmébe is.

— Tanítónői választás. A battonyai r. kath. isk. szék Faliznyó Mária volt tanítónői állására a pályázatot a jövő hó 10-re tüzte ki; azonban a választást csak 12-én fogja megtenni. Reméljük, hogy az iskolaszék a jelentkezők közül a legméltozobbat fogja választani.

— Halálozás. Gereó Albert battonyai lakos, e hó 25-én reggel 8 órakor, 86 éves korában jobblétre szenderült. Temetése pénteken d. u. 6 órakor volt. — Béke poraira!

— A battonyai róm. kath. templom kántora, — mint értesülünk — betegeskedése miatt leköszönni készül állásáról. Ez esetben igen heves választásra lesz kilátás, amennyiben Potu József helyettes kántor és Veszélovsky János tornyai kántor állanak egymással szemben. Oly annyira kedvelt az egyik, mint a másik s ez igen megfogja nehezíteni a választást. — Az egyház tanácsnak Póta József a jelöltje.

— Kánikula. Vajon találkozik-e olyan aki ezt a nevet nem hallotta volna? Bizonyára nincs. Hiszen lépten nyomon, ha találkozunk így köszöntjük egymást: „Jaj de meleg van!” és csak azután mondjuk el a szokásos „Adjon Isten” és „Fogadj Isten”-t, de alig kezd az ember valami themába, már újent felsóhajt: „Tyű de kutya meleg van.” De jó volna egy kis fürdő! Bizony jó volna, ha az a volna ott nem vó-na Pedig ehhez nem kellene egyéb, mint egy kis jóakarát, na meg egy kis nervus rerum gerendarum: pénz, ami ugyan nálunk legkevesebb; tehát csak akarni kell és meglesz. Különben, hogy mikor lesz, annak csak a jó Kohn bácsi és Csehy tata a megmondhatója.

— Már is panasz érkezett, hogy a kiállító iparosok, a kik odaadással, ambícióval dolgoztak, fáradtak, munkálkodtak azon, hogy a kiállításra előteremtsék kiállítandó tárgyaikat: ironikus, sarkastikus megjegyzéseknek vannak kitéve az iroda személyzet némely alkalmazottja által akkor, midőn azt átadják a rendezőségnek. Szentül hisszük és tudjuk, hogy a hivatalos alkalmazottnak, pláne ha az ipar terén szakavatatlan, de ha szakavatott is, nincs ahhoz joga, hogy egy véleménykedő iparos munkáját kritika alá vegye, még jobban hisszük, hogy a kiállítás elnöksége ily léle eljárásra nem jogosította fel alkalmazottjait.

— Uj találmányok a makói kiállításon. Szabó Imre nagy-majláthi kovács iparos egy általa feltalált „gyom ekét” állított ki, mely különösen a hagyma termelésnél rendkívül előnyösen alkalmazható, hasonlóképen nagymajláthi lakos, egyszerű zöldség kertész Király István mutatja be új találmányát az „irányító gereblyét.” Az irányító gereblye a hagyma és zöldség kertészet terén kiváló fontosságot képez, ez irányítását eszközli annak, hogy a vetemények, illetve ültetvények kimérten egymástól kellő és szabatos távolságban essenek, hogy a bekövetkező gyomlálás a gyomekével gyorsan és biztosan eszközöltessék. — Irányítja egyúttal a vetemények fajonkénti elvetését, avagy az ültetvények minőség szerinti ültetését; — ezen két találmány valóban érdemes a megfigyelésre, nem tudjuk eléggé ajánlani a zöldség kertészek figyelmébe.

— Halálos ásó ütés. Említettük lapunk július 14-iki számában, hogy Bánhegyesen Babos János cigányprimás, Nagy János eszmiadiát összeszólalkozás után egy ásóval fejbe ütötte. Mint most Bánhegyesi levelezőnk írja, Nagy János az ütés következtében meghalt. Holttestét fölbontolták.

— Kevermes községben a sertésvész szórványosan fellépett.

— Kerületi iparosgyűlés Makón. A makói kiállítás alkalmából Makón tartják meg az idén az aradi kereskedelmi és iparkamarai kerület ipartestületei második gyűlésüket. (Az első most két éve Csabán volt.) Az 1901. évi szeptember hó 7-én és 8-án tartandó kerületi gyűlés sorrendje következőleg van megállapítva: Szeptember hó 7-én a kiküldöttek érkezése és fogadása, valamint elszállásolása; előértekezlet és ismerkedés esti 8 órakor a kiállítás területén. Szeptember hó 8-án: reggel 8 órakor a kiküldöttek igazoló leveleinek bemutatása. Ugyanakkor az „Aradkerületi iparosok nyugdíjgyűlésének” igazgatósági ülése, (az ipartestületében) délelőtt 9 órakor a kerületi ipartestületi gyűlés megnyitása a városháza nagytermében. A kerületi gyűlés napirendjére a következő ügyek tüzetnek ki: 1. Jelentés a kerületi iparosnyugdíjgyűléséről; (előadó Edvili és László. 2. Az ipartestületek működésének hatályosabbá tétele; (előadó Achira János, B. Csaba.) 3. A munkaközvetítés rendezése a kamarai kerületben; (előadó Irlanda Dezső, Makó.) 4. Az építőipar szabályozása tárgyában készített miniszteri rendelet; (előadó Tabakovits Emil, Arad.) 5. A tanonczkérdés rendezése (előadó Reinhardt Gyula, Arad.) 6. Az ipartestületek állandó országos kapcsolata; (előadó Kiss Ferenc, Arad.) A kerületi gyűlésen részt vesznek: a) Aradváros, Arad-, Békés-, Csanád- és Hunyadvármegyék területén levő ipartestületek. b) ugyan ezen területen létező ipartársulatok Minden terület és társulat tetszés szerinti számban küldhet képviselőket, azonban szavazásra jogosított kiküldöttek száma minden száz tag után egy. A szavazásra jogosított kiküldöttek megalázó levéllel látandók el. A kiküldöttek nevei az aradi kereskedelmi és iparkamaránál 1901. évi augusztus hó 15-ig bejelentendők.

— Ellötte karját a viharágyu. Cseh Mihály fejevármegyei velencei földbirtokos viharágyuját akarta a jégesővel fenyegető felhők ellen föllátni, miközben egy töltés fölrobbant s a karját szétszaggatta.

— A kénes barlang halottja. A esikvármegyei Bálványos-fürdőn van egy híres kénes barlang. Ebben a barlangban a minap egy holt embert találtak. Kiderült

hogy a fiatal ember hosszabb ideig tartózkodott a barlangban s ott megfulladt.

— A magyar ló kelendősége. Egy nagyszabású lókereskedő azt a megbízást kapta, hogy a legrövidebb idő alatt 2000 lovat szállítson Dél-Afrika számára.

— Tiszába fult diákok. Vedresházáról hat diák csónakon a Tisza tulsó partján levő erdőbe ment. Estefelé érték haza és boros jó kedvük lévén. A csónakot virtuskodásból el kezdték himbálni. A gyöngy csónak fölborult s egynek kivételével, valamennyien ott veszttek.

Innen-onnan.

Egy közeli városban bírósági tárgyalás volt a minap és itt egy zsiros magyar remekelt. Megérdemli, hogy a vallomását a szállóigék sorába iktassuk. Tanu volt a jeles magyar és oly jámbor, hogy alig szedte össze a mondani valóját.

Persze, a nacionálénál kedte és e kérdéshez értek:

Bíró: Mi foglalkozása van kendnek?

Atyafi? Nem ögyébb, mint a mi azelőtt vót.

— Mi volt hát ezelőtt:

Mondja a jámbor:

— Azelőtt is barmok közt vótam, most is azok közt vagyok.

A halgatóság élénk tetszésének az elnök vetett véget. Azonban előbb ő is kinevette magát.

*

A napokban nem annyira szép, mint inkább mulatságos jelenetnek voltam szemtanuja, amit ugyan más is szívesen megtekintett volna, ha szerencsés lett volna jelen lenni, mert aki még nem gyönyörködött valami nagyobb szabású spanyol bikaviadalban, azt kicsinyben megláthatta volna, csak hogy itt a szereplők mások.

De kezdjük előlről. Amint magamban monologizálva, a bodor füstököt sűrűn eresztgettem, nem sokára fityörészve vigan, közeledik két süvölvény; talán még karon is fogták volna egymást, — ha ebben, a kezeikben tartott egy-egy kanta nem akadályozta volna őket, — oly jó barátoknak tüntek fel. S amint így haladnak, egyszerre csak mintha a lábaik odaszögeződtek volna a földhöz, megálltak, s kevés gondolkodás után hirtelen földre vetették magukat, ami első intrádára is egy karambólba került, mondjuk röviden: kosfejet ütöttek. Ez ugyan nem lett volna épen olyan nagy baj, mert ezek ehhez szokva vannak, legfeljebb egy kis szisszenést okozott, de ami ezután következett, az volt a hadd-el hadd. Ugyanis egy drága szivarvéget találtak és miután mindketten egyszerre látták meg, nem tudtak ennek birtoka felett megegyezni. Egy szóval: összekülömböztek; kezdték egymást kaporcitalni, miközben hatalmas, csattanós ergumentumokkal igyekeztek jogaikat érvényesíteni, de ez sem sikerülvén, az ősi virtushoz folyamodtak: birokra mentek és miután egymás-jól helyben-

hagyták, s arról győződtek meg, hogy ily szelid érveléssel sem tudnak megállapodásra jutni, úgy egyeztek meg, hogy a talált hecses szivarvéget barátságosan megosztották egymásközt s mintha mi sem történt volna, vigan ballagtak kitűzött céljuk felé; csak a szemközt jövőknek tűnhetett fel a két harcias gladiátornak piros pozsgásra feldagadt kis pófázmánya, mely azt mondogatta, hogy ezek alighanem valami fontos kérdés felett összekülömbözvén, nézeteltérésüket csattanós módon fejezheték be.

Közgazdaság.

Üzleti heti jelentés.

A hét elején az üzlet lanyha volt, de a napokban úgy az amerikai mint az összes európai piacok magasabb árakat jeleztek, erre a bpesti tőzsde is szilárdabb irányzatot követett, de az árak ott nem emelkedtek oly mértékben mint a többi piacokon, ebből lehet látni, hogy a bpesti malmok még mindég nincsennek tisztában a valódi tényállással és nem akarják belátni, hogy tényleg oly rossz termésünk van, azért az üzlet nem tud rendes mederbe terelődni. Sokan attól tartanak hogy ha az árak nagyobb arányban emelkednek, Romániából és Szerbiából be fog özönlenni a buza hozzánk, mivel ott nagy termés van, pedig ha úgy is álna a dolog, akkor sem aggaszthatna bennünket ezen körülmény, jól tudjuk azt, hogy minőség tekintetében nagyon távol áll a román és szerb buza a mi buzánktól, mert azt nagy mennyiségben nem lehet feldolgozni és igen sokat kell a mi buzánkból hozzá keverni. Tény az, hogy ha a külföld továbbra is szilárd marad, hamarosan nagy árakat fogunk látni.

Az idő elég kedvező és így a csépléssel szépen haladnak, bár volt közben esőzés is, de az nem késleltette ezen munkát, sőt a tengerinek nagyon hasznára volt, mert egyrésze most csövedzik és a korai tengeri már szem fejlődésben van.

A héten nálunk igen kevés forgalom volt, mivel tekintetbe véve, hogy a legnagyobb dolog idő van, nincs ideje a termelőnek arra, hogy gabonáját árulja.

Eladatott mintegy 3—400 mmázsa termény az alanti árak szerint:

Gabonanem	Ár	
	k. fil.	k. fil.
Búza I. minőségű . . .	7—	7 10
Búza közép	6 80	6 90
Arpa	5—	5 50
Zab	5 20	5 30
Tengeri	4 60	4 70

Árak 50 kilogramonként, korona értékben értendőek.

Milyen sűrűn vessünk.

Köztudomásu, hogy úgy a szalma, mint a szemtermés nagysága általában a vetés sűrűsége arányában növekszik s ha nem a holdankinti termést tekintjük, hanem azt vizsgáljuk, hogy minő befolyással van a tenyészterület az egyes növények termőképességére, úgy az fogjuk tapasztalni, hogy egy bizonyos határig a növények termése annál nagyobb, minél ritkábban lettek azok elvetve, de bizonyos határon túl a termés már nem növekedik, hanem ellenkezőleg fokozatosan csökken. Hogy miért van ez így, az a következőkből kitűnik. — A növények fejlődése s életképességére legnagyobb befolyást a világosság gyakorol. Ha sűrű a vetés, akkor erős a beárnyékolás, hiányzik a világosság s így a növény nyurgán nő fel, egyes szervei nem fejlődhetnek ki, mert abban egyik a másikat akadályozza, de silány lesz a tulyszerű vetés eredménye azért is, mert minél sűrűbb a vetés annál több vizet használnak el a növények s így a később esetleg bekövetkező szárazságot a növény megérzi s a mint mondani szokták kényszerérett lesz. — Nagyon fontos dolog tehát a vetés sűrűségének helyes megállapítása s e tekintetben határozott számokhoz alkalmazkodni nem lehet, hanem igenis figyelembe kell venni mindazon tényezőket,

melyek az egyes növényeknek adandó tenyészterület nagyságára befolyást gyakorolnak.

A tényezők következők: 1. a növény varietasa és pedig e tekintetben általános szabály az, hogy minél később érésű valamely növény, annál ritkábban kell vetnünk, 2. a talaj tápanyag készlete. Gazdag, tápdus s olyan talajban, melyen közvetlenül a vetés előtt akár istállótrágyát, akár műtrágyát használunk, kevesebb vetőmagot használhatunk fel mint ellenkező esetben. 3. az éghajli viszonyok olyan alakulása, melynél átlagosan több a nyirkosság; kevesebb vetőmag felhasználását engedi meg, mint a száraz clima, 4. a talaj fizikai állapot. Nevezetesen, vízfoghatósága, jó mélység, jó kultur állapot ritkább vetést tesz kívánatossá. 5. a vetéssel való elkésés sűrűbb vetést vesz indokolttá míg a korai vetés ritkábbat, s végül 6. jó súlyos szép vetőmagból ritkábban vetünk, mint silány avagy közepszerű magból.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: ifj. Bittera Béla

*****

Gabonaneműek megvételre kerestetnek

Tudakozódni lehet:

a szerkesztőségben.

*****

A battonyai takarékpénztár részvénytársaság

11 darab

részvénye

eladó.

Értekezhetni:

Vukadinovits János

gör. kel. szerb tanító urnál.

BATTONYA és VIDÉKE
számára

HIRDETÉSEK

jutányosan vétetnek fel

→ a kiadóhivatalban. ←